

## Fokusområde 4

---

### Naturens mångfald

#### Övergripande mål

---

- Naturen brukas hållbart; ekosystemtjänsterna värnas och biologisk mångfald bevaras.

Gotlands natur- och kulturmiljöer är en viktig faktor när det gäller att locka nya människor till ön, både tillfälliga besökare och hitflyttare. Naturen är därmed en nyckelfaktor i den regionala utvecklingen. Utan naturen skulle inte de gröna näringarna eller bioenergi, sol- och vindkraft existera. Vi är helt beroende av naturens förmåga att ge oss mat och rent vatten.

Definitionen av hållbarhet sätter människorna nu och i framtiden i centrum, men för många är det också självklart att naturen har ett egenvärde vars existensberättigande inte behöver motiveras.

FN:s konvention för biologisk mångfald, EU:s beslut om grön infrastruktur och det svenska miljö kvalitetsmål för biologisk mångfald, särskilt målet för ekosystemtjänster (s. 9) syftar till att både ge naturen plats och att synliggöra dess roll i ekonomin.

Vid målkonflikter mellan naturvärden och människors olika behov och önskningsar blir naturen värderad efter olika måttstockar. Ofta innebär det för en myndighet att ta ställning till hur stort intrång samhället enats om att naturen ska tåla i form av gränsvärden, största tillåtna utsläpp eller exploatering. I miljöekonomiska termer värderas naturen efter människors betalningsvilja för att uppleva eller betala naturen, men de värden för samhällsekonomin som fungerande ekosystem tillför, syns ofta inte i våra kalkyler förrän funktionerna rubbas och måste ersättas med teknik.

I dessa lägen kan det vara värt att beakta att naturen och naturens produktion inte bara är viktig, utan helt nödvändig att värna. Allt mänskligt välbefinnande bygger ytterst på naturens resurser. En ständigt pågående minskning av naturens mångfald ökar sårbarheten inför framtida förändringar. Mångfald utgör en stabiliserande faktor i naturens samspel, ju fler arter desto högre motståndskraft mot yttre påverkan. Det bevarar den biologiska produktionskapaciteten i naturen, och påverkar därmed förekomsten av nödvändiga ekosystemtjänster.

Vid strategiska beslut är det därför viktigt att all användning av mark, luft och vatten planeras över gränserna för olika särintressen. Växande och ibland motstridiga krav på ekosystemen måste hanteras utan att minska naturens utrymme för att ge liv, tillväxt, rekreation och produktion<sup>17</sup>.

17. Hållbarhetsprincip 3, s. 7

## Strategier

---

### Region Gotland ska

- Bidra till att biologisk mångfald på ön bevaras<sup>18</sup>. I beslut och planer ge förutsättningar för att Gotlands många särpräglade naturtyper, som betade strandängar, hållmarker, hävdade ängen med flera, bevaras nu och till kommande generationer. En förutsättning för att behålla den biologiska mångfalden på många av dessa marker är livskraftiga lantbruk och betesdjur över hela ön.
- Använda och utveckla regionens naturvärdeskarta.
- Planera för en markanvändning och förvaltning som bidrar till att ekosystemens förmåga att leverera olika ekosystemtjänster bevaras och utvecklas.
- Bidra till att utsläpp till vatten och luft begränsas, både inom egna verksamheter liksom inom näringsliv och i hushåll.
- Bidra till att Visby och övriga tätorter på Gotland ska upplevas som goda bebyggda miljöer med låga bullernivåer, ren luft, rena gatumiljöer och med sammanhängande strukturer av grönska och vatten med höga rekreativa och biologiska kvaliteter.
- Förvalta egna skogar med största möjliga miljöhänsyn i skogsbruket och utveckla ett variationsrikt skogsbruk. Bruka tätortsnära skog med särskilda hänsyn till tillgänglighet och skogens sociala värden.

18. En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (regeringens proposition 2013:14/141)